

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 2. Quæ notio, & etymologia huius nominis Missa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

250 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
bus, quatuorve primis sæculis illibatas fuisse, licet
postea labente ætate, collapsas velint, non ex verita-
te, sed ex suo genio: de quo vt in præsentia non
querar, assumo tamen quod vltro mihi concedi-
tur, & cum primis illis sæculis auditum sit Missæ
nomen, non nouum, sed antiquum esse concludo:
finioque cum illustri D. Hieronymi testimonio,
qui & ipse aurea illa, & incorrupta sæcula spectauit:
ita porro sentit, ac loquitur.

In c. II.
2. 64.

*Notandum autem, quod etsi impijs post mortem
spes veniæ non est, sunt tamen qui de leuioribus pec-
catis, cum quibus obligati defuncti sunt, post mortem
possunt absolui, vel pœnis videlicet castigati, vel
suorum precibus, & eleemosynis, Missarumque cele-
brationibus.*

§. 2.

*Quæ notio, & etymologia huius nominis
Missæ?*

CAtholicos inter, & hæreticos non tantum de
antiquitate vocis est quæstio, sed & de ipsa
notione, germanaque etymologia.

1. 4. Instit.
c. 18. §.
18.

Calvinus vir vt perspicacis, ita maligni ingenij
contendit Missam appellatam esse à mittendis in
medium muneribus, quasi symbolis quibusdam,
vnde fieret sacra cœna, itaque confundit Missam
cum Agape primorum Christianorum, in qua pau-
peribus epulum parabatur. In hanc sententiam iuit

Calvinus,

Calvinus, vt etiam iret in tacita dictoria, carperetque suo more Sacerdotum auaritiam, quibus in Missa oblationes dari solent.

Kemnitius alio vocat etymon vocis illius *Missæ*; aitque esse Deum, arcem, & robur Antichristi, id est Papæ, quod vt suadeat, addit mira quadam prouidentia factum vt *Missæ* nomē cum Deo Antichristi cōueniret. Hic à Daniele appellatur *Mahuzim Deū* c. ii. (inquit Propheta) *Mahuzim in loco suo venerabitur.*

Hanc doctrinam primum impuro ore, impudenti lingua euomuit Lutherus, & patenti faucium hiatu excepit Kemnitius, & in reluctantes auras emisit: sed errat impius, & nimium quantum errat.

Primum enim quæ cognatio, quæ affinitas ac similitudo *Mahuzim* cum *Missæ*? nulla sanè, nisi quam effingit Antichristo cognatus animus. Deinde Rex ille qui colet *Mahuzim* dicitur eo loci futurus Rex Aquilonis, contra quem ibit Rex Austri, ipsique Romani aciem mouebunt; non igitur Rex ille est Papa, qui Romæ sedem, domiciliumque fixit. Vt ergo ista *missa* faciamus, ad sententias quæ vero propiores sunt accedamus.

Albericus censuit *Missæ* vocem è Græco deductam: sed nusquam apud Græcos huius nominis est vsus, ijs dicitur Liturgia, & Synaxis. Verosimilius illi, qui deriuant ab Hebræa lingua, sed & inter eos opinionum est pugna & dissensio.

In Ps.
101.

Petrus Viegas Missam trahi putat ab Hebræa voce *Massah*, quæ panem azymum significat. Eo vsus Christus in vltima cœna, qua panem azymum in corpus suum vertit, cuius memoria vt excederet in longè futuras ætates, etiam ipsum nomen retineri placuit mutata litterula, vt pro *Massah*, Missa diceretur, ommissa aspiratione *he*, quæ aliquid habet asperitatis, alienæ ab hoc sacrificio, in quo summa suauitas, & magnæ diuini amoris illecebræ.

Ad E-
phes. 5.

Alijs tamen magis placet Missam deriuari, à *Missah*, id est oblatio, & hæc interpretatio conuenit quam optimè: hic enim Christus, vt Apostoli ore, verbisque loquar, *tradidit semetipsum oblationem, & hostiam*. Ea primum oblata fuit in cruce cum innocentissimus agnus ad occisionem ductus est, tum deinde in altaribus Ecclesiæ Catholicæ immolatur, vt tridentini Patres cum omni Antiquitate definiunt: de ea diuino spiritu Paulus *una*, inquit, *oblatione consummauit in æternum sanctificatos*. Vnam vocat oblationem vt apicem omnium sacrificiorum, religionis florem, & perfectissimam diuini cultus rationem. Et hæc quidem ex illa opinione, quæ ex Hebræo fonte deductum voluit augustum Missæ nomen: nonnullis tamen magis sapit Latina scaturigo, quæ eo ducit, vt probet effluere à verbo *mitto*. Sed cur ab illo inquires? hic iterum hæret aqua, dubiaque mens quo se flectat: vt enim

in

in alijs fecunda sunt hominum ingenia, seseque in diuersas opiniones effundunt : ita & in hoc argumento latius spargunt.

Hugo de S. Victore putat ideò Missam appellari, quod in ea totius populi preces, & vota in cœlum mittantur, & puris Sacerdotum manibus immortalis Deo sistantur, veluti per Legatos, & totius generis nostri internuntios. Qua de re aureo orationis flumine Petrus Chrysológus. *Sacerdos*, inquit, *versatur inter altaria semper peccatorum causas, dolores populi suscipit, fert, offert, ingerit preces, accipit, refert, restituit impetrata, ex homine totus in Angelum substituitur.* Vide quam noua, quam augusta, quam diuina propè metamorphosis: in Missa quodammodo desinis esse, quod tamen es, à natura, homo; & à gratia, incipis esse, quod non es, Angelus, id est humani generis apud superos nuntius; mediator, & interpres quodammodo cœlestium monitorum, qualem se descripsit olim Moses. *Ego, inquit, sequester, & medius fui inter Dominum & vos: ut annuntiarem vobis verba eius: quod veluti exponens S. Hieronymus cum attingit illud Malachiae oraculum in quo Sacerdos Angelus Domini exercituum appellatur. Angelus, inquit, id est nuntius Dei Sacerdos verissimè dicitur, quia Dei, & hominum sequester est, eiusque ad populum nuntiat voluntatem.* Hoc sanè maximam,

L. 2. de Sacra.

Ser. 26.

Deut. 5.

In c. 2. Malachia.

254 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
& singularem sacrorum hominum dignitatem,
amplitudinemque illustrat: vt qui non oratantum
sint populi, sed ipsius quodammodo diuinitatis.

Quod ipsum Sacerdotij munus veluti proprium
agnoscit D. Paulus, & de seipse ad Corinthios sic
a. Cor. 5. prædicat. *Pro Christo legatione fungimur.* Verè le-
gatione functus Paulus, qui in ipsam cœli regiam
admissus, inde rediens diuina ad nos retulit oracu-
la: verè legatione fungitur & Sacerdos, qui ad aras,
diuinaque sacrificia sublimius omni mundo emi-
net; Legatus vniuersitatis, cuius proprium est in
augusto sanctuario, vt ait D. Gregorius Nazianze-
Orat. 23. nus, *sacrum Deificationis munus obire.* Sed de hoc
suo etiam loco fufius; reuertor ad nominis ety-
mon, à quo paululum digressus sum.

Magister sententiarum, notum in scholis no-
men, autumat huic diuino sacrificio inditum Missæ
nomen, quod ad illud è cœlesti proscenio, Beato-
rum sede, Dei throno mittatur Angelus, qui præ-
fens assistat. In eam quoque opinionem descendit
D. Chrysoftomus, alijque Ecclesiæ Sanctissimi Pa-
tres, qui cœlestium spirituum choros, illo maxi-
mè tempore diuinum sacrarium complere credide-
runt. Sic enim quodam in loco disserit Chryso-
mus mensæ Eucharisticæ prædicator in paucis ma-
L. 6. de gnificus. *Per id tempus & Angeli Sacerdoti assi-*
Sacerd. *dent, & cœlestium potestatum vniuersus ordo cla-*
c. 4. *mores*

mores excitat, & locus altari vicinus, in illius honorem qui immolatur, Angelorum choris plenus est. Hæc vbi calamo aureo scripsit Chryfostomus, tum memorat visum mirabile vnius senis, viri à virtute, à Dei donis longè ornatissimi, qui illo tempore se vidisse aiebat multitudinem Angelorum sacrum altare circumdantium. Erat illis niueus in veste candor, lux amœna in oculis, in fronte sol aureus index maiestatis, cui deuotionem conciliabat humilis demissio: qua magnæ illæ mentes capita inclinabant, vt milites Imperatori solent. In hac foelicium mentium societate consistis, quisquis ei sacrificio vacas. Vide vt cum beatis illis genijs, tibi sit timor castus, pudoris comes, & reuerentis animi submissio.

Rupertus Abbas, quem olim Legia suum habuit, & in celeberrimo D. Laurentij Cœnobio Religiosum in paucis amauit, ac deinde Tuitiensi Monasterio Patrem ac Præsulem dedit: existimat dictam esse Missam: quia in ea, accidentium, & specierum Sacramentalium velo tegitur victima è cœlo missa, & in cœlum transmissa.

Pater æternus è cœlesti, beataque sede, è sinu quodammodo Diuinitatis suæ Christum in mortales oras emittit, sistitque ad ipsa Sacerdotis verba: vt olim ad Iosue voces solem stare fecit oblitum quasi suæ velocitatis. Tum deinde eundem Christum,

L. 2. de
Offic. c.
23.

256 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
stum, ceu hostiam superis acceptabilem, & propi-
tando numini peridoneam in stellatas arces, aurea
recta, beatarum mentium domicilia Sacerdos ipse
transmittit, ab illa vnus, eiusdemque victimæ mis-
sione in terras, emissione in cœlos Missa & nomen;
& pondus, & sanctitatem & venerationem accepit.

L. de
Missac.
1.

Bellarminus non minus à virtute, doctisq̄ue in-
genij monumentis, quam à purpura, galeroq̄ue il-
lustris Missam nomen inuenisse putauit, à missio-
ne, siue dimissione populi: videntur in eam opi-
nionem manu ducere illa verba, quæ ad sacrificij
calcem adijcit Sacerdos. *Ite, Missa est*, quasi diceret,
abire iam licet, peractum omnino sacrificium.

Ita quondam in profanis gentilium sacris subij-
ciebat sacrificulus hæc extrema verba. *Ilicet*, id est,
ire licet, vt non nisi cum bona venia populus exce-
deret. Et hæc de ipso nomine paucis agitalle suffe-
cerit, modo ad rem ipsam propius appello, de que
sententijs iam allatis Lectorem Iudicem, & arbi-
trum facio: sibi quam volet, eligat.

§. 3.

Quæ Missæ institutio?

Multa sunt, quæ pium hoc ac diuinum sa-
crificium mirum quantum commendant.
Primum author, à quo manauit, tum deinde tem-
pus quo peragi placuit, tum etiam locus, tum deni-
que